



**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Primum argumentum contra doctrinam Catholicam soluitur. c. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

Primum argumentum contra doctrinam Catholicam soluitur.

Non solum contra Iovinianum asseruimus, secundum fidem Catholicam in ipsamet visione Dei diuersa futura premia Beatorum, verum etiam iuxta varietatem meritum presentis vite distribuenda esse: id quod de hominibus, & de Angelis intelligendum est.

Verum Ioannes Maior in 4. dist. 49. quest. 11. obijcit, nullo modo fieri posse, ut Angelus, & homo, qui aequalia merita in via habuerunt, aequali etiam visionem Dei pro premio consequantur. Quoniam cum intellectus Angeli, quae est propria ipsius passio & intellectus hominis specie differant, necesse est operationes eorum specie differre: quae enim diuersis principijs secundum speciem postulant produci, specie differunt: contra vero, quae sunt eiusdem speciei, & naturae, ab eodem secundum speciem principio fieri postulant. Si vero operationes intellectus Angelici & humani sunt specie diuersae, consequitur esse etiam visiones specie diuersas, quibus Deum vident: quod si visiones specie differunt, fit ut vna alia perfectior sit: ac proinde quantumvis vna intensior fiat, nunquam ad alterius perfectionem peruenire possit.

Respondet Maior intellectum quidem Angeli, & hominis specie differre: ac proinde intellectiones, imo & visiones etiam, quas habent de Deo, ut argumentum propositum probat; pro diuersitate tamen meritum posse ab intellectu humano Deum perfectius videri, quam ab Angelo, si ipsa visio, quam habet homo, intra latitudinem suae speciei, & naturae secundum intentionem perficiatur: quemadmodum aurum, quod natura sua secundum speciem perfectius est argento, si fiat argento additamentum secundum multitudinem, potest ab argento in valore superari.

Verum haec solutio mihi non placet, quoniam species inter se non eo in infinitum distare dicuntur, quod vna alia infinite perfectior sit: omnes enim finite sunt perfectionis, sed quod inferior, quantumvis aliunde perficiatur, nunquam ad superioris naturam, & perfectionem peruenire queat: quocirca infinito spatio, quod non valet pertransiri, distare videntur. Exemplum quoque diuersum est: quia quantumvis argentum multiplicetur, tamen in estimatione hominum, quod ad contractus, & utilitatem praesentis vitae pertinet, possit esse autem ipso pretiosius; ad naturalem tamen auri naturam, & perfectionem peruenire non potest. Sic igitur visio Dei, quae est ab humano intellectu, si inferioris naturae secundum speciem est, visio, quae ab intellectu Angelico producitur naturali perfectione exaequari non poterit: ac proinde perfectiori modo Angelus beatus erit, etiam si visio, quam de Deo habet, remissior sit.

Respondeo itaque ad argumentum cum Durand. in 3. d. 14. q. 1. num. 8. & Dominico Soto in 4. dist. 49. quest. 3. art. 2. visionem Dei in Angelo & homine eiusdem esse naturae secundum speciem: quare non sequi absurdum, quod contendebat. Probat vero Durand. quia gratia & merita in homine, & Angelo sunt eiusdem speciei: ergo visio Dei, quae

respondet, ut premium erit eiusdem speciei. Alij probant ex illo Matth. 22. & Luc. 20. *Erunt sicut Angeli Dei*, sed nullus est ex Patribus, neque ex recentioribus Scripturae interpretibus, qui locum illum sic intelligat: ibi enim non de visione, sed de incorruptione futurae vitae agitur, ut notauit art. 1. huius q. disp. 37. c. 2.

Multo igitur melius id probatur: quia quamuis intellectus Angeli, & hominis specie distinguantur, & effectus, qui natura sua postulant à diuersis secundum speciem causis produci, specie differant; non sequitur, visionem Dei ab intellectu Angelico productam, ab ea, quae est ab humano, specie differre: nam diuersitas secundum speciem ex diuersitate principij specijfici, & particularis, non generici desumenda est: ad visionem autem Dei siue ab Angelo, siue ab homine producatur, idem omnino principium specijficum, & particulare requiritur: nempe aut lumen gloriae, aut ipsamet essentia diuina loco speciei: quae duo eadem omnino sunt in intellectu Angelico, & humano; & vniuersalem intellectus efficacitatem ad speciem visionis Dei determinant. Atque eadem ratio est de dilectione charitatis in voluntate Angeli, & hominis: quia idem est principium particulare, & specijficum, nempe charitas: hanc rationem indicat Sotus loco allegato.

CAPVT VI.

Diluitur secundum argumentum contra eandem doctrinam.

Est aliud difficile sane argumentum, quod plures Scholasticorum in varias sententias diuiserunt, & est huiusmodi: contingere potest, ut duo homines habeant in hac vita aequalia merita, quorum alter meliori intellectu praeditus sit: tunc autem pro qualitate meritum aequale lumen gloriae consequentur: cum aequali autem lumine, qui perfectior est perfectius operabitur, ergo perfectius Deum videbit, hoc argumento conuicti quam plures Nominales, quos 1. 2. quest. 3. art. 2. disput. 2. allegabimus, dixerunt visionem beatificam, & amorem charitatis in patria, non esse operationes elicatas ab anima, sed à solo Deo beatis infusas, atque hac ratione effugiunt vim argumenti, & ostendant quomodo imperfectior intellectus cum aequali lumine aequaliter Deum videre possit, atque perfectior.

Verum, quia impossibile existimo, operationem vitae, qualis est cognitio, & appetitio, à solo Deo sine facultates viuientis produci, ideo alio modo respondendum est. Et sanè, quod ad praesentem quaestionem attinet, facili negotio argumentum dissolui posset, nam si perfectior intellectus cum aequali lumine perfectius videret, posset Deus, obseruata debita meritum proportionem, perfectiori intellectui, qui aequalia cum alio minori intellectui habuit merita, tanto minus de lumine gloriae conferre, quanto reuera opus esset, ut aequaliter Deum verque videret, & sic aequale meritis premium consequeretur.

Ceterum occasione huius argumenti, rem altius examinare libet, ut videamus vnde nam mensura visionis sumenda sit; vtrum ex perfectione intellectus naturali, an ex quantitate luminis, in qua re Doctores, qui affirmant visionem ab ipso intellectu produci, varie sentiunt.

31

Luc. 20.

Similit. et actus caritatis.

32

Opinio Nominalem.

Repudiatur.

33

Dulcium.

Ricardus

29
Maior, Angelus, & hominis pro aequali meritis, aequalia premia assignat.

30

Cuius species infinita distat in maiorem diuersitate.

Durand. Soto, Visio Dei in homine & Angelo eiusdem speciei.